

RWS INFORMATIE

Beoordelen met M.A.R.K. (Meerkleurig Argumentatief ReferentieKader)

Een korte introductie voor de inschrijver

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat Inkoopcentrum GWW (ICG)
Datum	April 2023
Status	Externe versie
Versienummer	1.3

Disclaimer: Hoewel het streven van Rijkswaterstaat is om zoveel mogelijk uniform te werken, kan niet uitgesloten worden dat bij projecten - om uiteenlopende (projectspecifieke) redenen - deze handleiding niet exact wordt gevolgd. Een afwijking van deze handleiding kan nimmer een grond zijn voor een juridische vordering; de projectspecifieke aanbestedings- en contractstukken zijn beslissend. Aan deze handleiding kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

Inhoud

Beoordelen in 3 stappen: analyse, waardering, score	4
Stap 1: Analyse	4
1.1 De argumentatiestructuur van inschrijvingen	4
1.2 Toepassen van de argumentatiestructuur in de analyse van de inschrijving	5
Stap 2: Waardering	6
2.1 Waardering van de bijdrage aan de doelstelling en waarderen van “SMART”	6
2.2 Waardering van de “onderbouwing”	6
2.3 Waardering van de aandachtspunten in samenhang	6
2.4 Negatieve waarderingen	6
Stap 3: Score	7

Inleiding

Bij het beoordelen van inschrijvingen is het belangrijk dat het aanbod van de inschrijver op een juiste manier geanalyseerd wordt. Het is echter niet altijd eenvoudig om uit een inschrijvingstekst op een overzichtelijke manier alle relevante aspecten te halen en deze eenduidig te interpreteren.

In dit document wordt uitleg gegeven over de methode *Beoordelen met M.A.R.K.* MARK staat voor Meerkleurig Argumentatief ReferentieKader. De kracht van MARK is dat deze een eenduidige analyse systematiek verschaft, ongeacht de vorm waarin de inschrijving is ingediend. Het is dus niet nodig dat inschrijvers hun inschrijving op een bepaalde manier vorm geven. Vanuit dit perspectief hoeft een inschrijver dus ook niet te weten dat met MARK geanalyseerd wordt, aangezien die wetenschap niet zal leiden tot een betere score. MARK heeft immers geen betrekking op de scoremethodiek maar enkel op de analyse van het aanbod, en het aanbod wordt vervolgens beoordeeld aan de hand van de BPKV-criteria, op basis van de voor deze criteria meegegeven doelstellingen en aandachtspunten. Met andere woorden; het resultaat van de beoordeling hangt af van wat de inschrijver aanbiedt om de doelstellingen van de aanbesteder te realiseren, en niet van de methode waarmee de aanbesteder die aanbieding geanalyseerd heeft. Om een goede basis te geven aan die beoordeling hanteert MARK wel standaard aandachtspunten. Die aandachtspunten zijn ook duidelijk kenbaar voor de inschrijver aangezien deze zijn benoemd in de BPKV-tabel.

Indien de MARK systematiek wordt toegepast, wordt in de basis de hierna vermelde werkwijze toegepast, waarbij per aanbesteding de uitvoering enigszins anders zou kunnen zijn.

De MARK systematiek helpt om:

- 1) de inschrijving te analyseren,
- 2) het overleg tussen de beoordelaars te vereenvoudigen, en
- 3) met de aldus verzamelde gegevens een onderbouwde motivering aan de inschrijver te geven.

De MARK systematiek gaat ervan uit dat per BPKV-criterium de doelstellingen zijn beschreven en dat daarbij de volgende standaard aandachtspunten zijn opgenomen:

- 1) *De mate waarin de aangeboden maatregelen en resultaten (prestaties) bijdragen aan het bereiken van de doelstelling;*
- 2) *De mate waarin het aanbod SMART gemaakt is.*

Indien een project het wenselijk acht dat de inschrijver extra aandacht besteedt aan de onderbouwing van zijn aanbod, kan het volgende aandachtspunt toegevoegd worden:

- 3) *De mate waarin de aangeboden maatregelen en resultaten (prestaties) onderbouwd zijn.*

Let op: Ook indien het derde aandachtspunt niet is toegevoegd, speelt de onderbouwing nog steeds een rol via de "R" (realistisch) van SMART.

Een animatiefilmpje op de Rijkswaterstaat website licht de systematiek kort toe:

<https://www.rijkswaterstaat.nl/zakelijk/zakendoen-met-rijkswaterstaat/inkoopbeleid/aanbesteden/economische-meest-voordelige-inschrijving.aspx>

Beoordelen in 3 stappen: analyse, waardering, score

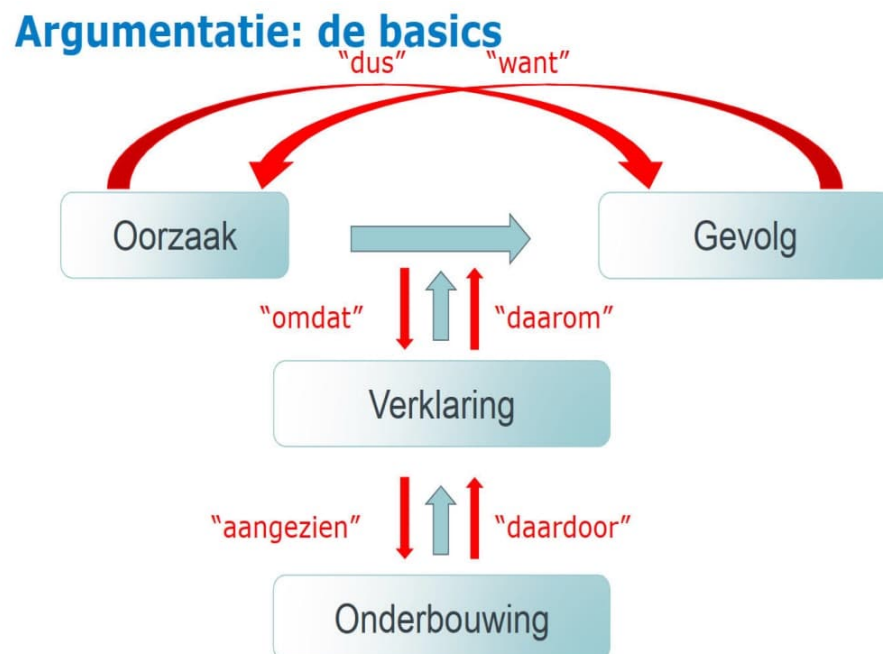
Beoordelen bestaat in feite uit drie stappen: analyse, waardering en score. *Analyse* van stap 1 betekent interpretatie; hoe heeft de inschrijver de tekst precies bedoeld? Een heldere analyse is nodig om vervolgens in stap 2 een *waardering* aan de tekst toe te kennen (oordeelsvorming), die uiteindelijk in stap 3 resulteert in een *score*.

Stap 1: Analyse

Het in stap 1 op eenduidige wijze analyseren van de inschrijvingstekst is de basis van de MARK systematiek, waarbij voor de analyse van een inschrijving argumentatietheorie wordt gebruikt.

1.1 De argumentatiestructuur van inschrijvingen

Argumentatietheorie gaat uit van het volgende model voor de analyse van argumenten:

De lichtblauwe/grijze pijlen geven de relaties tussen de beweringen weer; de bewering waar een pijl vandaan komt geldt als 'bewijs' voor waar de pijl naartoe wijst. In dit model staan als voorbeeld 'signaalwoorden' ingetekend die aangeven wat het verband is tussen de beweringen (de rode pijlen). Vele andere signaalwoorden zijn ook mogelijk.

Voor inschrijvingen is relevant welk "gevolg" wordt aangeboden en hoe dat gerealiseerd wordt. Daarbij wordt dus onderscheid gemaakt tussen de "oorzaak" (hoe ga je dat realiseren) die leidt tot het gevolg (wat wordt gerealiseerd) en hoe de inschrijver zijn prestatie onderbouwt (welke zekerheid kun je geven dat het aanbod waargemaakt kan worden). Dit resulteert in de volgende structuur:

De maatregelen die de inschrijver aanbiedt leiden tot een bepaald resultaat. De verklaring verbindt de maatregelen aan het resultaat door middel van een algemene theoretische/technische uitleg die niet specifiek betrekking heeft op het aanbod. De onderbouwing moet, ook voor niet inhoudelijk deskundigen, aannemelijk maken dat de aangeboden maatregelen in de praktijk werken en/of het resultaat behaald kan worden.

1.2 Toepassen van de argumentatiestructuur in de analyse van de inschrijving

Om een inschrijving te kunnen “ontleden” markeren we de tekst van de inschrijving met verschillende kleuren. Daarbij maken we onderscheid tussen:

- 1) Maatregelen
- 2) Resultaten
- 3) Onderbouwingen

Onderbouwingen worden gemarkeerd, ongeacht of het in de inleiding genoemde derde aandachtspunt is opgenomen of niet.

Verklaringen zijn algemene beweringen die niet alleen voor de inschrijving gelden maar die altijd van toepassing zijn, bijvoorbeeld “Het toepassen van dubbel glas levert een aanzienlijke energiebesparing op.” Omdat het beweringen zijn waarin niet concreet iets aangeboden of onderbouwd wordt, hoeven deze niet te worden gemarkeerd in de analyse. Resultaat van de analyse is dus dat een structuur in de inschrijving ontstaat, waarbij de maatregelen, resultaten en onderbouwingen eruit springen. Deze structuur is het Meerkleurig Argumentatief Referentiekader (MARK).

Stap 2: Waardering

Na het doorlopen van stap 1 ligt er een goede basis voor de waardering (oordeel). De waardering (stap 2) begint dus nadat de analyse (stap 1) is afgerond.

2.1 Waardering van de bijdrage aan de doelstelling en waarderen van “SMART”

- Om positief gewaardeerd te kunnen worden moet een aangeboden maatregel of resultaat niet alleen bijdragen aan de doelstelling maar ook voldoende SMART zijn (dus scoren op de eerste twee aandachtspunten). De gemarkeerde maatregelen en resultaten worden dus altijd getoetst aan de in de inleiding genoemde aandachtspunten.

2.2 Waardering van de “onderbouwing”

- Indien door het project er voor gekozen is om het derde aandachtspunt “De mate waarin de aangeboden maatregelen en resultaten (prestaties) onderbouwd zijn” op te nemen, dan is dit aandachtspunt het aanknopingspunt voor de onderbouwing. Indien dit derde aandachtspunt is opgenomen, is de verwachting van het project dat de kans groot is dat inschrijvers voorstellen zouden kunnen doen waarbij onderbouwing noodzakelijk is, bijvoorbeeld indien maatregelen verwacht worden die onvoldoende bekend zijn bij de aanbesteder om te weten welke resultaten die tot gevolg kunnen hebben.
- Indien er door de aanbesteder niet voor gekozen is om het derde aandachtspunt “De mate waarin de aangeboden maatregelen en resultaten (prestaties) onderbouwd zijn” op te nemen, dan speelt de onderbouwing een minder prominente rol, maar kan er nog steeds een noodzaak voor onderbouwing zijn indien niet evident is of een aangeboden maatregel gaat werken en/of een aangeboden resultaat realistisch is. In dat geval is de “R” (realistisch) van SMART het aanknopingspunt voor de onderbouwing. Indien de inschrijver met een fantasierijk voorstel komt en door hem niet of onvoldoende wordt onderbouwd dat dit in de praktijk gaat werken, heeft het gebrek aan onderbouwing tot gevolg dat het voorstel als “niet realistisch” wordt beoordeeld, dus niet goed scoort op “SMART”, en beoordeeld wordt met “geen meerwaarde”.
- Onderbouwingen gegeven in de inschrijving worden in de analyse meegenomen, ongeacht of “onderbouwing” al dan niet als derde aandachtspunt in de BPKV-tabel is opgenomen! De reden daarvoor is dat de onderbouwing altijd een rol speelt via de “R” van SMART;
- Welke mate van onderbouwing noodzakelijk is, hangt altijd af van hetgeen wordt aangeboden. Naarmate het resultaat van een aangeboden maatregel meer algemeen bekend is, wordt het minder noodzakelijk om deze te onderbouwen.

2.3 Waardering van de aandachtspunten in samenhang

Alleen indien een maatregel of resultaat bijdraagt aan de doelstelling en tevens SMART is (en – zo nodig - voldoende onderbouwd), kan deze positief worden gewaardeerd.

2.4 Negatieve waarderingen

Het is mogelijk dat er negatieve elementen in een inschrijving zitten. Van een negatief element is sprake indien een maatregel of resultaat nadelig of risicovol is omdat de maatregel/het resultaat een negatief effect heeft op het project. Bijvoorbeeld omdat een maatregel moeilijk te beheersen extra risico's met zich meebrengt of indien een maatregel de kans op het bereiken van de doelstelling niet groter maar juist kleiner maakt.

Indien bijvoorbeeld het criterium “duurzaamheid” is waarbij minder milieubelasting de doelstelling is, terwijl gebruikelijk is dat een installatie wordt aangesloten op gewone (grijze) stroom, dan heeft het voor de stroomopwekking aanbieden van een dieselaggregaat een nadelig effect op het bereiken van de doelstelling. Dit dieselaggregaat kan in deze situatie negatief beoordeeld worden omdat het daardoor niet makkelijker maar moeilijker wordt om de doelstelling te bereiken.

Daarnaast kan een negatief oordeel worden gegeven als niet of onvoldoende wordt ingegaan op hetgeen gevraagd wordt in het kader van de BPKV-beoordeling. Het weglaten van relevante informatie kan als negatief element beoordeeld worden indien het gaat om het achterwege laten van *informatie waar de aanbesteder in het kader van de BPKV specifiek om heeft gevraagd*. Dit betreft dan dus informatie die de inschrijver niet heeft verstrekt terwijl die informatie volgens het bij de aanbesteding aangegeven format wel is gevraagd.

Stap 3: Score

De waarderingen die gegeven zijn bij stap 2 leiden tot een score (cijfer). De score wordt gegeven op (sub)criteriumniveau en niet op maatregel- of resultaatniveau.

Projecten van RWS in de GWW hanteren vanaf 2023 meestal de onderstaande scoretabel. Er kunnen echter verschillen zijn. De scoretabel zoals gepubliceerd in de aanbestedingsleidraad is leidend. Onderstaande tabel is dus alleen als voorbeeld bedoeld.

Score	Omschrijving bij de score	% van maximale kwaliteits-waarde
3	Zeer goed (veel meerwaarde)	100
2	Goed (ruim voldoende tot aanzienlijke meerwaarde)	60
1	Redelijk (voldoende meerwaarde)	25
0	Neutraal (niet of nauwelijks meerwaarde)	0
NR	Nadelig en/of risicovol	- 50

De score is een geheel cijfer, dus zonder decimalen. Score “NR” leidt tot een negatieve kwaliteitswaarde en derhalve niet tot een vermindering van de fictieve inschrijvingssom maar tot een bijtelling.